

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

NİSAN 2019

HAZIRLAYAN: EKİN SAKİN

EX Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

NİSAN 2019

HAZIRLAYAN: EKİN SAKİN

ek Ekoloji
Kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ NİSAN 2019

Hazırlayan: Ekin Sakin
Yayınlayan: Ekoloji Kolektifi Derneği
Yayın Tarihi: Mayıs 2019
Tasarım Konsept: Ahmet Öđüt
Tasarım Uygulama: Ceket Medya
Kategori: Bülten

Ekoloji
Kolektifi

EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara

☎ +90 (312) 425 77 64 ✉ iletisim@ekolojikolektifi.org

🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 @ekolojikolektif 📘 ekoloji.kolektifi

TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ NİSAN 2019

NİSAN AYI TERMİK SANTRAL GÜNDEMİ

Türkiye’de ve Dünya’da Enerji Politikası, Politik Demeçler, Termik Karşıtı Mücadeleler, Kararlar ve İzin Süreçleri, Kazalar, Kirlilik ve Etkiler başlıklarında, termik santral gündemine ilişkin Nisan ayında yayınlanan haberleri derledik.

TÜRKİYE’DE ve DÜNYA’DA ENERJİ POLİTİKASI

EÜAŞ Ankara Beypazarında Kamulaştırma Yapacak¹

Elektrik Üretim AŞ (EÜAŞ) Genel Müdürlüğü, Ankara’nın Beypazarı ilçesinde bulunan 23405 numaralı maden ruhsatı sahasında yer alan Çayırhan-2 Linyit Sahasındaki kömür rezervlerinin değerlendirilmesi amacıyla yürütülen madencilik faaliyetlerine ait karo sahaları ile yer üstü tesislerine isabet eden bazı taşınmazları acele olarak kamulaştıracak.

Ayka Madencilik Kütahya’da Kömür Üretecek²

Kütahya ili, Tavşanlı ilçesi, Kepez köyü 5819 Ruhsat ve 1063715 Erişim numaralı saha içerisinde Ayka Madencilik-İnşaat Enerji Taşımacılık San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından kömür ocağında kapasite artışına gidilmesi ve kırma-eleme-paketleme ve kurutma tesisi kurulması planlanıyor.

Yaklaşık 1 milyon lira değerindeki proje kapsamında şirket, yılda 60.000 ton tüvenan kömür üretecek. Çevre izin muafiyetindeki ocak üretim kapasitesinin 16.128 ton/yıl olduğu belirtilmişti. Yapılan hesaplamalara göre proje ömrünün ortalama 87 yıl olacağı öngörülmüyor.

1 <https://www.enerjigunlugu.net/euas-ankara-beypazarinda-kamulastirma-yapacak-31944h.htm>

2 <https://www.enerjigunlugu.net/ayka-madencilik-kutahyada-komur-uretecek-32065h.htm>

Park Elektrik'ten Konya Kömür Sahası Açıklaması³

Park Elektrik, bağlı ortaklığı Konya Ilgın Elektrik Üretim San. ve Tic. A.Ş.'nin yürüttüğü Konya Ilgın Termik Santral projesine ilişkin kömür sahasından kömür üretimi yapılamayacağı yönünde basında yer alan haberlerin gerçeği yansıtmadığını açıkladı.

Açıklamada, "Öncelikle, dava konusu 3 adet höyükten 2 tanesi Konya Ilgın santral projesine ilişkin kömür rezervi sınırının dışında kalmaktadır. 1 höyük ise kömür rezerv sınırının içinde kalmakla birlikte, höyüğün kapladığı alanın kömür rezerv sınırına yakın bir konumda olması nedeniyle santrali besleyecek kömür üretim faaliyetini olumsuz etkilemesi öngörülmemektedir. Bu nedenlerle, devam eden dava sürecinde alınan mahkeme kararları nedeniyle santral projesine ilişkin kömür sahasından kömür üretimi yapılamayacağı yönündeki haberler gerçeği yansıtmamakta olup, teknik ekiplerimizce mevcut bilgiler ışığında yapılan değerlendirme neticesinde ilgili höyüklerin Şirketimizin bağlı ortaklığı tarafından planlanan santral yapımı ile kömür üretim çalışmalarını ve/veya sahadaki mevcut kömür rezervlerini etkilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Kömür üretimi için yapılacak kazı ve faaliyetler için gerekli tüm izinler Şirketimizin bağlı ortaklığı tarafından alınmıştır. Bütün bunlara rağmen devam eden davanın bağlı ortaklığımız aleyhine herhangi bir sonuç yaratmaması için davalı Bakanlık yanında davaya müdahil olunmuştur. Sürece ilişkin içsel bilgi niteliği taşıyan herhangi bir gelişme olması durumunda sermaye piyasası mevzuatı uyarınca gerekli açıklamalar yapılacaktır" denildi.

Fernas İzmir'de Kömür Ocağı Açacak⁴

Fernas İnşaat, İzmir'de açacağı kömür ocağında yılda 4 milyon ton kömür üretecek.

TMSF Adularya Enerji'yi 1.1 Milyardan Satışa Çıkardı⁵

Adularya Enerji Üretimi Ticari ve İktisadi bütünlüğü bünyesinde Yunus Emre Termik Elektrik Santrali başta olmak üzere toplam 31 adet arsa ve maden sahası, 23 Haziran 2055 yılına kadar tesis edilen üst kullanım izni ve maden ruhsatları bulunuyor.

Kangal Termik Santralinde Baca Gazı Arıtımıyla, Gübre Üretilecek⁶

Konya'da imzalanan ön protokol kapsamında, Sivas Kangal Termik Santralinde kurulacak 'Baca Gazı Arıtma Tesisi' ile magnezyum sülfat gübresi üretilecek. Yatırım 'yap-işlet-devret modeli' ile gerçekleştirilecek ve yatırımın finansmanı SBB Energy S.A. tarafından sağlanacak. Kurulacak arıtma sistemi sayesinde kimyasal tepkimeyle elde edilecek magnezyum sülfat gübresinin ticari hakları yatırım maliyetinin geri dönüş süresi boyunca SBB Energy'de olurken, bu sürenin sonunda baca gazından üretilecek gübrenin üretim ve satışı Kangal Termik Santrali Elektrik Üretim A.Ş. tarafından yapılacak. Baca gazında bulunan kükürt magnezyumun, kükürt ile kimyasal reaksiyonu sonucunda, nihai ürün olarak tarımsal üretimde yaygın olarak kullanılan ve Türkiye'nin ithalat yoluyla tedarik ettiği magnezyum sülfat gübresi üretilecek. Sıfık derecesine göre İngiliz tuzu (Epsom) olarak da bilinen magnezyum sülfat tarımsal üretimde gübre olarak değerlendirilmesinin dışında gıda sanayinde ve kozmetik ile sağlık sektörlerinde de ana ham madde olarak kullanılmakta.

3 <https://www.enerjigunlugu.net/park-elektrikten-konya-komur-sahasi-aciklamasi-32084h.htm>

4 <https://www.enerjigunlugu.net/fernas-izmirde-komur-ocagi-acacak-32015h.htm>

5 <https://www.evrensel.net/haber/378102/tmsfdn-adularya-enerjiyi-1-1-milyardan-satisa-cikardi>

6 <https://www.haberturk.com/konya-haberleri/68692093-kangal-termik-santralinde-baca-gazi-aritimiyla-gubre-uretilecek#>

Şubat'ta En Fazla Linyit Üretildi ⁷

Türkiye'nin Şubat ayı satılabilir katı yakıt üretiminde linyit 5 milyon 546 bin 997 ton ile başı çekti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre, 2019 yılı Şubat ayında en fazla üretim ve teslimat linyitte gerçekleşti. Şubat ayında toplam 5 milyon 546 bin 997 ton linyit üretilirken, 5 milyon 732 bin 565 ton linyit ise teslim edildi. Teslimatın %88,4'ü termik santrallere yapıldı.

Elektrikte 220 milyon liralık kapasite mekanizması desteği⁸

TEİAŞ'ın internet sitesinde, kapasite mekanizmasından yararlanan üretim tesislerine yapılacak ödemelerin listesi yayımlandı. Buna göre, elektrikteki kapasite mekanizması kapsamında yer alan 45 santralden 41'ine mart ayı için toplam 220 milyon 26 bin 218 lira ödenecek.

Mekanizma kapsamında en yüksek ödeme 20 milyon 97 bin 279 lira ile Soma Termik Santral Elektrik Üretim A.Ş.'ye yapılacak. Bu şirketi, 12 milyon 789 bin 178 lira ödeme ile Yatağan Termik Enerji Üretim A.Ş. ve 12 milyon 180 bin 169 lirayla Çelikler Seyitömer Elektrik Üretim A.Ş. izleyecek.

Kapasite mekanizmasıyla, elektrik piyasasında arz güvenliğinin temini için gerekli yedek kapasite dahil olmak üzere yeterli kurulu güç kapasitesinin oluşturulması ve uzun dönemli sistem güvenliğinin temini için güvenilir kurulu güç kapasitesinin korunması amaçlanıyor.

TTK, ocak-şubat döneminde 100 bin 209 ton kömür sattı ⁹

Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK), bu yılın ocak-şubat döneminde KDV hariç 41 milyon 727 bin 188 lira tutarında, 100 bin 209 ton kömür satışı gerçekleştirdi. Kuruma bağlı müessese müdürlüklerinden Üzülmüş, Kozlu, Karadon, Armutçuk ve Amasra maden ocaklarında üretilen taş kömürü, Çatalağzı Termik Santrali (ÇATES), demir çelik fabrikaları, kamu kurum ve kuruluşları ile vatandaşlara satılıyor.

Kayseri Şeker'e Rus Kömürü¹⁰

Rusya'nın önde gelen madencilik şirketi Mechel, Kayseri Şeker Fabrikaları AŞ ile metalurjik kömür tedarik anlaşması imzaladığını duyurdu. Mechel'den yapılan açıklamada 2019-2021 döneminde 90.000 tona kadar kömür tedarik edecek. Mechel, fiyatın takip eden görüşmelerde belirleneceğini bildirdi.

Fransa'nın Kömür Yol Haritası Hazır¹¹

Fransa, karbon emisyonunu azaltma hedefi çerçevesinde henüz kapatılmayan kömür santrallerinin kapatılması için hazırladığı yol haritasını yayınlamaya hazırlanıyor.

7 <https://www.enerjigunlugu.net/subatta-en-fazla-lyinyit-uretildi-32176h.htm>

8 <http://petroturk.com/elektrik/elektrikte-220-milyon-liralik-kapasite-mekanizmasi-destegi>

9 <https://www.haberturk.com/ttk-ocak-subat-doneminde-100-bin-209-ton-komur-satti-2439916-ekonomi>

10 <https://www.enerjigunlugu.net/kayseri-sekere-rus-komuru-32050h.htm>

11 <https://www.enerjigunlugu.net/fransanın-komur-yol-haritasi-hazir-31852h.htm>

Çin Kömür Üretimini Arttıracak¹²

Çin'in 2019 yılında kömür üretimini 2018 yılına göre 100 milyon ton arttırması bekleniyor.

Çin Ulusal Kömür Birliği Başkan Yardımcısı Wang Hongqiao, 2019 yılında ülkede bir önceki yıla göre 100 milyon ton ilave kömür üretimi yapılacağını açıkladı. Wang, piyasanın yakın gelecekte aşırı arzı göreceğini de kaydetti. Çin Ulusal İstatistik Bürosu, 2018'de ülkede 4 milyar ton kömür üretildiğini açıklamıştı.

Öte yandan artan bu yurt içi üretim ithalatta da düşüş beklentilerini gündeme getirdi. Noble Group Sert Emtia Başkanı Rodrigo Echeverri, Çin'in 2019 yılında termal kömür ithalatının 10-12 milyon ton arasında düşmesini beklediklerini açıkladı. Echeverri, Çin'in kömür üretiminin yılın ikinci çeyreğinde artacağını ve yurt dışı tedarige bağlılığın düşeceğini ifade etti.

Çin'in Mart'ta Elektrik ve Kömür Üretimi Arttı¹³

Çin Ulusal İstatistik Bürosu'nun verilerine göre Çin'in Mart ayında elektrik üretimi, geçen yılın aynı dönemine göre % 5,4 artarak 569,8 milyar kilowatt/saat (kWs) oldu. Çin'in Mart ayında kömür üretimi de geçen yılın aynı dönemine göre % 2,7 artarak 298,35 milyon ton oldu.

Çin'den Yeni Kömürlü Santrallere Kırmızı Kart¹⁴

Çin, 2022 yılından sonra 8 bölgede yeni kömürlü elektrik santrallerine izin vermeyecek.

Çin Ulusal Enerji İdaresi'nin açıklamasına göre, Çin hükümeti hava kirliliğini düşürmek ve bu bölgelerde aşırı arzı hafifletmek amacıyla sekiz bölgede yeni kömürlü elektrik santrallerine sınırlama getirecek. Açıklamaya göre Shanxi, Shandong, Doğu İç Moğolistan, Heilongjiang, Jilin, Gansu, Ningxia ve Sincan'da güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi kaynaklarından yararlanılacak ve yeni kömürlü elektrik santralleri onaylanmayacak.

¹² <https://www.enerjigunlugu.net/cin-komur-uretimini-arttiracak-31965h.htm>

¹³ <https://www.enerjigunlugu.net/cinin-martta-elektrik-ve-komur-uretimi-artti-32040h.htm>

¹⁴ <https://www.enerjigunlugu.net/cinden-yeni-komurlu-santrallere-kirmizi-kart-32110h.htm>

POLİTİK DEMEÇLER

KÖMÜRDER tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın desteğiyle düzenlenen 3. Temiz Kömür Teknolojileri Çalıştayı ve Fuarı'nda¹⁵ Türkiye'de yerli ve temiz kömürün geleceği şu başlıklarda tartışıldı;

"Yerli Kömürden En Verimli Şekilde Fayda Sağlanmalı"¹⁶

Kömür Üreticileri Derneği (KÖMÜRDER) Yönetim Kurulu Başkanı Gökalp Büyükyıldız, Türkiye'de keşfedilen 3 milyar tonluk ek kömür rezervi hakkında açıklamada bulundu. "Üretime kazandırılmamış kömür rezervleri halen duruyorken ithalata yönelmenin doğru olmadığını belirten KÖMÜRDER Yönetim Kurulu Başkanı Gökalp Büyükyıldız, "Yerli kömürden en verimli şekilde fayda sağlanması gerek." dedi. Bunun gerek istihdamı artıracağını gerekse enerji alanında Türkiye'yi dışa bağımlılıktan kurtaracağını belirtti.

Yerli kömür rezervlerinin aktifleştirildiği takdirde 20 bin kişiye istihdam sağlanacağını da altını çizen Büyükyıldız, yerli kömürün temiz teknolojiler ile üretilmesi gerektiğine de vurgu yaparak bu bağlamda Türkiye'de kömür üretimi ile ilgili bir Kömür Kanunu ve işçiler içinse Maden ve İş Kanunu olması gerektiğini ifade etti.

Büyükyıldız, Milli Enerji ve Maden Politikası'nı KÖMÜRDER olarak da desteklediklerini belirterek, son 10 yılda bu politika sayesinde kömür rezervinin 19 milyar tona yükseldiğini bildirdi.¹⁷

"Yerli Kömürden Vazgeçmeye Niyetimiz Yok"¹⁸

Fuar'a Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez canlı video bağlantısıyla bağlandı.

Fatih Dönmez çalıştayı üçüncüsünün yapılmasını ve daha da önemlisi sürdürülebilir olmasını çok önemsendiğini ifade etti ve şunları kaydetti, "Kömür dünyada 200 yıldan daha uzun süredir kullanılıyor ve bugün bile halen dünyanın en gelişmiş ülkelerinin enerji portföylerinde kömür ilk sırada. Bizim de yerli kömürden vazgeçmeye hiç niyetimiz yok. Enerjide ithal girdi oranımız halen yüksek. Bu nedenle enerji arz güvenliğimiz için, Türkiye'nin enerji bağımsızlığı için kömür kritik bir role sahip. Gerek kamu gerekse de özel sektörümüzün inancı ve desteği sayesinde yerli ve yenilebilir kaynaklardan elektrik üretimimiz yüzde 55-60 arası bir banda oturmaya başladı. Mart sonu itibarıyla yerli kömürden elektrik üretim rakamımız yüzde 16,2 seviyesinde ancak yerli kömürde sahip olduğumuz potansiyeli göz önüne aldığımızda bu oranı daha da yukarılara çekmemiz gerekiyor. Önümüzdeki dönemde yerli kömürde 5 bin MW ilave kurulu gücü devreye alarak enerji portföyümüzdeki payını daha da yukarılara çekeceğiz. (...)"

Dönmez: "Kömürle ilgili ne yazık ki gerek iletişim eksikliği gerekse de belli grupların yürüttüğü algı operasyonları nedeniyle kara propaganda yürütülmektedir. Kömüre dair ortaya atılan pek çok iddia hala geçtiğimiz yüzyılın parametreleriyle ifade edildiği için bu konuda ne yazık ki kamuoyunda bir zihin karmaşası yaşanmaktadır. Oysaki kömür sektörü bugün teknolojiye yaptığı yoğun yatırımlarla hem çevresel kriterlerin sağlandığı hem de verimliliğin artırıldığı bir yapıyı hayata geçirmeye başladı. Bizler milletimizin kaynaklarını her ne pahasına olursa olsun çıkaralım anlayışına karşıyız. Kaynaklarımızı ekolojik den-

15 <http://www.komurder.org/h/haberler/temiz-komur-teknolojileri-fuari-basladi.html>

16 <https://www.stendustri.com.tr/agir-sanayi-cozumleri/yerli-komurden-en-verimli-sekilde-fayda-saglanmali-h99865.html>

17 <https://www.enerjigunlugu.net/komurder-rezervlerimiz-19-milyar-tona-yukseldi-32057h.htm>

18 <http://www.mersintimes.com/haber-bakan-donmez-yerli-komurden-vazgecmeye-niyetimiz-yok-45998.html>

geyi bozmadan, çevresel sürdürülebilirlik kriterleri çerçevesinde gün yüzüne çıkaracağız. Santrallerin, yatırımların, karın, zararın elbet bir ömrü, maliyeti var ama çevrenin maliyeti yok. Çevresel tahribatların geri dönüşü neredeyse bir nesil sonra telafi ediliyor. O nedenle bu konuya yüksek ihtimam gösteriyoruz.” dedi.

Bakan Dönmez sözlerine şöyle devam etti: “2019 sonuna kadar eski nesil santrallerin bacalama ve filtreleme sistemlerinin değişmesi için üreticilerimizle daha önceden mutabık kalmıştık. Yeni nesil santrallerimizi ise en ileri teknolojiyle, doğal dengeyi bozmadan ve minimum emisyon değerleriyle inşa edeceğiz. Çayırhan bunun en güzel örneklerinden biri. Gerçekleştirdiğimiz ihalede belirlenen hava kalite sınır değerleri Avrupa Birliği tarafından kabul edilen sınırların da altındaydı.”

“Yerli Kömürü Hızlı Üretmeye İhtiyacımız Var”¹⁹

Dünyanın ve Türkiye’nin birincil enerji kaynağının kömür olduğunu ifade eden Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ) Genel Müdürü Ömer Bayrak, 2040 yılında bile kömürün enerjideki payının yüzde 30 oranında devam edeceğini söyledi. Kömürün güvenilir bir enerji kaynağı olduğunu vurgulayan Bayrak, “Kömür ile projelerinizi sağlıklı bir şekilde planlayabilir, finans durumunuzu net bir şekilde hesap edebilirsiniz” dedi. Türkiye’nin kömür konusunda çok şanslı olmadığını çünkü kömürümüzün kalori miktarının düşük olduğunu belirten Bayrak, elimizdeki milli kaynağın en iyi şekilde kullanarak enerjiye dönüştürmemiz gerektiğini vurguladı. TKİ olarak ellerindeki 2,2 milyar ton kömürün tamamını projelendirdiklerini söyleyen Bayrak, termik santral yoksa üretimi artırmanın anlamının da olmadığını sözlerine ekledi ve önümüzdeki 3-5 yıl içinde termik santral projelerine hız vermek zorundayız diye konuştu. Ülkemizde birçok saha bulunduğunu ancak bunların küçük rezervli sahalar olduğunu açıklayan Bayrak, bu sahaların birleştirilerek lokal santraller kurulabileceğini söyledi. Bayrak: “Bunun için ruhsat sahipleri bir araya gelerek şirketleşip bunun önünü açabilirler” dedi.

“Kömür İthalatının Yüzde 60’ı Yerli Üretimle Karşılabilir”²⁰

Fuar’da ‘Türkiye’de Kömür Üretimini Artırılma İmkanları’ isimli oturumda konuşan Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Genel Müdürü Kazım Eroğlu, ithalatı önlemek için üretim ve randıman açısından hızlı bir yapılanmaya girdiklerini açıkladı. Kurum olarak yaptıkları üretim ve ruhsat devrini gerçekleştirdikleri sahalar ile Türkiye’nin kömür ithalatını en aza indirecek ve yeni istihdam sağlayacak projelerin çok yakın zamanda hayata geçeceğini ifade eden Eroğlu, “Önümüzdeki 5-10 yıllık projeksiyonda yurt dışından ithal edilen 6-6,5 milyon tonluk koklaşabilir kömür ithalatının yüzde 60-70’inin ülkemizden karşılanabileceğine inanıyorum” dedi.

19 <https://www.haberler.com/benli-yerli-komuru-hizli-uretmeye-ihtiyacimiz-var-11966795-haberi/>

20 <https://www.enerjigunlugu.net/eroglu-komur-ithalatının-yüzde-60i-yerli-uretimle-karsilanabilir-32078h.htm>

TERMİK KARŞITI MÜCADELELER

Koruma Altındaki Kumsala Çin'den Kömürlü Termik Santral²¹

TEMA Vakfı, WWF-Türkiye, Doğu Akdeniz Çevre Koruma Platformu, Avrupa İklim Eylem Ağı (CAN-E) ve Sağlık ve Çevre Birliği-HEAL, 25-27 Nisan tarihlerinden gerçekleşecek 'Kuşak ve Yol Forumu 2019' (Belt and Road Forum) öncesi, Adana'nın Yumurtalık ilçesi Sugözü Kumsalına yapılmak istenen Çin yatırımı Hunutlu Termik Santrali'nin çevre ve sağlık etkilerini ve hukuka aykırılıklarını kamuoyuyla paylaştı. Çin'in uluslararası yatırımlarının gündeme geleceği Forum öncesinde, Türkiye'deki sivil toplum kuruluşları Çinli firmanın ülkesindeki çok daha sıkı baca gazı limitlerini bu santralde uygulamadıklarını, Türkiye'nin yüksek emisyon salımına izin veren mevzuatı nedeniyle bu tür kirletici yatırımlara elverişli ülke haline gelmesinden kaygılandıklarını belirtti.

Alpu Termik Santrali için sondaj çalışması!²²

Eskişehir Jeoloji Mühendisleri Odası Başkanı Can Ayday, hükümetin Alpu'ya kurulmak istenen termik santral projesinden vazgeçmediğini, yetkilendirilen bir kurum tarafından da sondaj çalışmalarına başlandığını duyurdu.

Ayday, "Eskişehir Jeoloji Mühendisleri Odası olarak bu sondajların bundan önceki süre içinde yapılan sondajların yeterli bulunmaması nedeni ile termik santral projesi için gerekli sayıda sondaj amaçlı yapılmaya başlandığını sanmaktayız. Ve bu tür sondajların gerisi de gelecektir. Bu durum göstermektedir ki, Eskişehir'imizi yaşanır bir yer olmaktan çıkarmak isteyenlere karşı mücadelemiz sürmelidir. Bu mücadele hükümetin santral kurma projesine son verdiğini belirtmesine kadar sürmelidir. Önümüzdeki aylar bu ve buna benzer olaylarla karşılaşacağımızı şimdiden bildiriyoruz" diye konuştu.

Alpu Kömürlü Termik Santrali Türkiye Gündeminde²³

Fox Televizyonun ana haberinde Eskişehir Alpu Ovası'nda yapılacak olan kömürlü termik santrali gündeme geldi. Haberde, Tema Vakfının görüşlerinin yanı sıra Alpu ve başta Beyaz Altın köyü olmak üzere diğer yaşam alanlarında yaşayanlar vatandaşların da görüşleri ekrana yansıtıldı. Türkiye'de yapılması beklenen 40 tane termik santrali bulunduğu ifade edilen haberde; bir tanesinin Alpu Ovası'nda yapılmak istendiği kaydedildi. Eskişehir'in tahıl deposu kömür madeni mi olacak sorusuna Eskişehirliler 'hayır' diyerek karşı olduklarını dile getirdiler. Alpu'nun köylerinde yaşayan vatandaşlar, "termik santralin bulunduğu yerde yaşam olmaz" diyerek bu konuda direnmeyi sürdüreceklerini ifade ettiler.

Alpu Ovası Ayakta Kalmalı²⁴

MMO Eskişehir Şube Başkanı Atila Tomsuk, Alpu Termik Santrali ile ilgili hukuksal mücadelenin devam ettiğini söyledi. Tomsuk, "İktidar seçimden sonra bu çalışmalardan vazgeçmeyeceklerini gösterdi. Bizler

21 <https://yesilgazete.org/blog/2019/04/25/koruma-altindaki-kumsala-cinden-komurlu-termik-santral/>

22 <http://www.anadolugazetesi.com/alpu-termik-santrali-icin-sondaj-calismasi--108333.html>

23 <http://www.anadolugazetesi.com/alpu-komurlu-termik-santrali-turkiye-gundeminde-108464.html>

24 <http://www.sakaryagazetesi.com.tr/alpu-ovasi-ayakta-kalmali-n174959/>

hukuksal mücadelemizi sürdüreceğiz, Hukukçu arkadaşlarımız çok yoğun bir şekilde çalışıyorlar. Alpu Ovası ayakta kalmalı. Bu mücadeleyi kazanacağız, gelecekte çocuklarımız bize teşekkür edeceklerdir” dedi.

Demokratlar Termik Santrale Karşı...²⁵

Demokrat Parti İl Başkanı Hüseyin Özcan, Alpu Ovası’na yapılması planlanan Termik santralin sondaj çalışmasının yapıldığını hatırlatarak “Demokrat Parti olarak karşı çıkacağız” dedi.

“Geçtiğimiz günlerde aldığımız bir bilgiye göre Alpu Ovası’nda kömürlü termik santrale ilgili sondaj çalışmalarının yapıldığını maalesef ki üzüntüyle öğrendik. Daha önce de söylediğimiz gibi Demokrat Parti olarak kömürlü termik santrale sonuna kadar karşı çıkmaya devam edeceğiz. Bereketli toprakların ve çocuklarımızın geleceği için onaylamadık bundan sonra da onaylamayacağız. Mihallıçık’taki Adularya Termik Santral Tesisi atıl bir şekilde durmaktadır. Termik santrale ihtiyaç varsa neden burası atıl bir şekilde durmaktadır?” diye konuştu.

Termik Santrallerin Etkisi TÜBİTAK Bilim Fuarında!²⁶

Afşin Fen Lisesi öğrencilerince hazırlanan projeler, TÜBİTAK Bilim Fuarı’nda sergilendi. Afşin’de, termik santraller nedeniyle toprak yapısının değiştiği ve yağmur suyundaki pH oranının azaldığını ortaya koyan çalışmaları hazırlayan öğrencilerin projelerine ilgi yoğun oldu.

Yaşam savunucuları: “Çırpılar termik santrali projesi derhal rafa kaldırılmalıdır!”²⁷

Yaşam savunucuları, proje üstlenicisi Taşyapı şirketinin şantiyesi önünde eylem yapıp basın açıklamasında bulundular. Kuzey Ormanları Savunması ile Çanakkale’de termik santrale karşı mücadele eden Yenice Dayanışması ve İda Dayanışma Derneği’nin çağrısıyla ve eş zamanlı basın açıklamalarıyla gerçekleştirilen eylemde ayrıca Koşuyolu Çevre Gönüllüleri, tüm Koşuyolu halkı ile birlikte 2015 yılından beri Karacaahmet sit alanı bitişiğine 108 m. yüksekliğinde 3 adet gökdelen olan beton yığınının yapılmaması için mücadele ettikleri Taşyapı şirketini protesto etti.

Yayınlanan yazılı basın açıklamasında şu ifadeler yer verildi; “Saat 9.00’da idare mahkemesinden başlayacak keşif ziyaretinin 11.00 gibi Yenice’de olması beklenmektedir. Konuya duyarlı yöre halkını bilirkşi ziyaretine eşlik etmeye davet ediyoruz. Çırpılar Termik santral projesinin ÇED raporu derhal iptal edilmeli ve proje durdurulmalıdır. İklim değişikliğinin geri dönüşü olmayan kavşağına 5 kala, başta kömür yakan termik santraller, atmosfere daha fazla sera gazı salınmasına neden olacak her türlü proje, çocuklarımızın ve tüm dünya çocuklarının geleceğini tehlikeye atmak demektir. Ayrıca Türkiye’nin önemli akciğerlerinden ve gıda havzalarından olan Agonya Ovası’na bir kömür ocağı, termik santral ve ilişki kül deposu kurulması, hem bölgedeki insanların sağlıklarıyla oynamak, hem de ülkenin geleceğini tehlikeye atmak demektir.”²⁸

25 <http://www.esgundem26.com/guncel/demokratlar-termik-santrale-karsi-h21763.html>

26 <http://www.yesilafsin.com/bolge-haberleri/termik-santrallerin-etkisi-tubitak-bilim-fuarinda-h26532.html>

27 <https://kuzeyormanlari.org/2019/04/15/yasam-savunuculari-cirpilar-termik-santrali-projesi-derhal-rafa-kaldirilmalidir/>

28 <https://www.canakkalekalem.com/cevrecilerin-cirpilar-cigliyi/>

KARARLAR ve İZİN SÜREÇLERİ

Termik Santral Davası Görülmeye Başladı²⁹

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi'nin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açtığı, Alpu'ya kömürlü termik santralin yapılması planlanan alana ilişkin imar planı iptal davası Eskişehir 1. İdare Mahkemesi'nde görüşülmeye başlandı.

Büyükşehir Belediyesi avukatları tarafından bilirkişinin üstün kamu yararı gözeterek mahkeme heyetine sunduğu raporun, iddiaları destekler nitelikte olduğu ve 1/100.000 ölçekli planın iptal edilmesi dolayısıyla santralin yapımının iptali konusunda önemli dayanacak olacağı ifade edildi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na açılan davanın duruşmasında, bilirkişi heyetinin yaptığı keşif sonucu hazırlanan rapor mahkemeye sunulmuştu. Bilirkişi heyetinin mahkemeye sunduğu raporda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlık oluru ile onaylanan 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında yapılan değişikliğin şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına uygun olmadığı ve üstün kamu yararı amacı taşımadığı vurgulandı.

Hema Amasra Termik Santrali İçin Yeni Çevre Raporu³⁰

Hattat A.Ş., Danıştay'ın ÇED Olumlu raporunu iptal ettiği Bartın Amasra'daki termik santral projesi için bu kez entegre çevre etki değerlendirme raporu hazırladı.

Danıştay 14. Dairesi Şubat ayında oy birliği ile "Kömür Hazırlama Tesisi Projesi ile Hema Termik Santrali, Kalker Ocakları ve Kül Depolama Sahası Projesi'nin ve Hema Limanı projesinin entegre proje niteliğinde olduğu, dolayısıyla bu projelerin çevresel etkilerinin kümülatif olarak ve aynı ÇED sürecinde değerlendirilmesi gerektiği gerekçesi ile proje için verilen ÇED olumlu kararını bozmuştu.

Soma'daki Maden Faciası Sanığı Can Gürkan'a Tahliye Kararı³¹

İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 14. Ceza Dairesi, Manisa'nın Soma ilçesinde 301 işçinin hayatını kaybettiği maden faciasına ilişkin davada 5 tutuklu sanığa verilen 15 ila 22 yıl 6 ay arasında değişen hapis cezalarını yerinde buldu. 15 yıl hapis cezasına çarptırılan şirketin yönetim kurulu başkanı Can Gürkan, yurt dışı yasağı konularak tahliye edildi.

Nihai kararı mahkeme verecek³²

Çırpılar Termik Santrali ÇED davası için bilirkişi heyeti keşfi yapıldı. Düzenlenen keşfe çevre örgütleri de katıldı. Çevre örgütleri tarafından termik santralin bölgede getireceği zararlara dönük açıklama yapılmış ve santral projesinin biran önce durulması gerektiği ifade edilmişti. İl Genel Meclis üyesi ve İda Dayanış-

29 <http://www.yenihaberden.com/termik-santral-davasi-gorulmeye-basladi-929916h.htm>

30 <https://www.enerjigunlugu.net/hema-amasra-termik-santrali-icin-yeni-cevre-raporu-32183h.htm>

31 <https://www.haberturk.com/soma-daki-maden-faciasi-sanigi-can-gurkan-a-tahliye-karari-2436901>

32 <http://www.canakkaleolay.com/-quot-Nihai-karari-mahkeme-verecek-quot--46303>

ma Derneği Yönetim Kurulu üyesi Hicri Nalbant, son kararın mahkeme tarafından verileceğini belirtti. Bir ay içerisinde verilecek raporun beklendiği ifade edilen açıklamada; “Keşif sonrası, desteğe gelen İda Dayanışma Derneği, Yenice Dayanışması, Çanakkale Kent Konseyi Çevre Meclisi, Genç TEMA ve Çan Çevre Derneği ile birlikte pankartlarımızı açarak ‘Yenice’de, Çırpılar’da, Kazdağı’nda termik İstemiyoruz’ dedik. Keşif bizim açımızdan oldukça verimli ve olumlu geçti. Bir ay içinde sonuçlanacak olan bilirkişi keşif raporunu bekliyoruz.” denildi.³³

Doğa Savunucularının Karşı Çıktığı Termik Santral Projesi İçin ‘Acele Kamulaştırma’ Kararı³⁴

Cumhurbaşkanlığı Kararıyla Çayırhan B Termik Santrali’nin kömür ihtiyacı için Beypazarı’ndaki maden arama sahasında bulunan taşınmazların acele kamulaştırılmasına karar verildi. Kolin-Kalyon Enerji – Çelikler Ortak Girişim Grubu’nun kurduğu şirket, santral ve maden sahasının işletmesini 35 yıl yapacak. Doğa savunucularının “doğaya zarar verdiği” gerekçesiyle karşı çıktığı Beypazarı’ndaki Çayırhan B Termik Santrali, Nallıhan Kuş Cenneti’nin 5.9 kilometre uzağına kuruluyor. Santralin enerji üretiminde Çayırhan II Linyit sahasından çıkarılacak kömür kullanılacak.

Bir kısmının 8 Ağustos 2016 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla, geri kalanının da 10 Nisan 2019 tarihli Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla, santralin ihtiyacı olan linyit kömürünün çıkarılması için Beypazarı’ndaki maden arama sahasında bulunan taşınmazların, Elektrik Üretim Anonim Şirketi (EÜAŞ) Genel Müdürlüğü tarafından “acele kamulaştırılmasına” karar verildi.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik³⁵

19 Nisan günlü ve 30750 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmeliğe göre ÇED Yönetmeliğinin EK-1 listesinin 27. maddesinin a bendinde yer alan “25 hektar ve üzeri çalışma alanında (Kazı ve döküm alanı toplamı olarak) açık işletmeler” ifadesi “a) 25 hektar ve üzeri arazi yüzeyinde (Kazı ve döküm alanı dahil) planlanan açık işletmeler,” şeklinde değiştirildi.

³³ <http://www.canakkaleolay.com/-quot-CED-olumlu-kararinin-iptal-edilece-46313>

³⁴ <https://kuzeyormanlari.org/2019/04/16/doga-savunucularinin-karsi-ciktigi-termik-santral-projesi-icin-acele-kamulastirma-karari/>

³⁵ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/04/20190419-24.htm>

KAZALAR, KİRLİLİK VE ETKİLER

Adana'daki 'kanser salgını'³⁶

Çevre koruma kuruluşları Hunutlu Termik Santralının çevreye vereceği zararlara dikkat çekti;

Doğu Akdeniz Çevre Platformu gönüllü avukatı İsmail Hakkı Atal, "Santral projesinin lisans iptaline karşı açtığımız davada sunulan bilirkişi raporuna göre, Hunutlu projesine çok yakın mesafede bulunan İskenderun Kömürlü Termik Santrali'nin 2003 yılında faaliyete geçmesinin ardından Yumurtalık ilçesinde 2009 yılında 5 kanser vakası ve 4 kanser tipi görülürken, 2014'te 60 kanser vakası ve 15 kanser tipi görülmüştür" dedi.

İki ithal kömürlü termik santralin halen işletmede olduğu, 13 ithal kömürlü termik santralin de izin sürecinin devam ettiği İskenderun Körfezi çevresinde üst mahkemenin kararına rağmen kümülatif bir hava kirliliği modellemesi yapılmadığını ve ÇED raporunun en tehlikeli hava kirletici olan PM2,5'in dağılımının modellenmediğini vurgulayan Sağlık ve Çevre Birliği-HEAL Türkiye Danışmanı Funda Gacal da şunları söyledi: "TÜİK verilerine göre Adana'da 2009'dan 2017'ye solunum sistemi hastalıkları kaynaklı ölümlerde %50 bir artış görüyoruz, bu oldukça endişe verici."

Deniz kaplumbağası yuvalama alanlarına dikkat çeken WWF-Türkiye Genel Müdürü Aslı Pasinli ise şöyle konuştu: "Termik santral projesi ve projeye ait kıyı ve deniz yapılarının bulunduğu Sugözü Kumsalı'nın, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) tarafından yayımlanan Deniz Kaplumbağalarının Korunmasına İlişkin 2009-10 sayılı Genelge'ye göre, korunması gereken önemli deniz kaplumbağası yuvalama alanlarından biri."

Deniz kaplumbağası yuvalama alanlarına dikkat çeken WWF-Türkiye Genel Müdürü Aslı Pasinli ise şöyle konuştu: "Termik santral projesi ve projeye ait kıyı ve deniz yapılarının bulunduğu Sugözü Kumsalı'nın, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) tarafından yayımlanan Deniz Kaplumbağalarının Korunmasına İlişkin 2009-10 sayılı Genelge'ye göre, korunması gereken önemli deniz kaplumbağası yuvalama alanlarından biri."

Pasinli, üç uluslararası sözleşme ile (Bern Sözleşmesi, BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi ve Barselona Sözleşmesi) korunan yeşil deniz kaplumbağasının (*Chelonia mydas*) ve iribaş deniz kaplumbağasının (*Caretta caretta*) en önemli yuvalama alanlarından biri olan kumsalın korunmasına yönelik Türkiye'nin yükümlülüğünün bulunduğu dikkat çekti.

Kömür Pres Makinesine Sıkışan İşçi Hayatını Kaybetti³⁷

Şırnak -Cizre Karayolu'nun 15. kilometresinde özel bir şirkete ait kömür paketleme fabrikasında çalışan Mahsun Kabak, dengesini kaybederek pres bandına düştü.

Ağır yaralanan Kabak, kaldırıldığı Şırnak Devlet Hastanesinde yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamadı. Polis, olayla ilgili soruşturma başlattı.

³⁶ <https://yesilgazete.org/blog/2019/04/25/koruma-altindaki-kumsala-cinden-komurlu-termik-santral/>

³⁷ <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201904161038771382-komur-pres-makinesi-isci-olum/>

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 77 64

✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)

📍 Nergiz Sokak No: 2/5 Çankaya/Ankara 📞 +90 (312) 425 77 64

✉ iletisim@ekolojikolektifi.org 🌐 ekolojikolektifi.org 🐦 [@ekolojikolektif](https://twitter.com/ekolojikolektif) 📘 [ekoloji.kolektifi](https://www.facebook.com/ekoloji.kolektifi)